

Facultat de Ciències de l'Educació

Curs 2003-2004
Codi: 23170 Crèdits 8
Filosofia de l'Educació
Professor: J.C. Mèlich

Objectius

- *Introduir-se a la problemàtica general de la filosofia de l'educació
 - *Conèixer les principals tendències contemporànies en filosofia de l'educació
 - *Reflexionar críticament sobre alguns problemes pedagògics fonamentals
-

Temari

1.- Qüestions epistemològiques

- 1.1.- El coneixement i les seves formes
- 1.2.- El coneixement filosòfic
- 1.3.- La filosofia de l'educació.

2.- L'educació en la societat (post)moderna

- 2.1.- Concepte de *cultura*. De la modernitat a la postmodernitat
- 2.2.- L'educació i les «crisis» de la Modernitat: Marx, Nietzsche, Freud i Kafka.
- 2.3.- Totalitarisme i educació: Els testimonis de la *Shoà* (Primo Levi).

3.- Filosofies de l'educació contemporànies

- 3.1.- De la «mort de Déu» a la «mort de l'home»
 - 3.2.- Ludwig Wittgenstein (*Tractatus logico-philosophicus*) i la Viena *fin-de-siècle*.
 - 3.3.- Fenomenologia i hermenèutica E. Husserl (*La crisi de les ciències europees*), M. Heidegger (*Ésser i temps*), H.-G. Gadamer (*Veritat i mètode*), H. Arendt (*La condició humana*), E. Levinas (*Totalitat i infinit*), J. Derrida (*Donar el temps*)
 - 3.4.- Hermenèutica i postestructuralisme: Michel Foucault (*L'ordre del discurs*)
 - 3.5.- Teoria crítica: M. Horkheimer (*Crítica de la raó instrumental*) i T. W. Adorno (*L'educació després d'Auschwitz i Minima moralia*). W. Benjamin (*Tesis sobre filosofia de la història; El narrador*). J. Habermas (*Teoria de l'acció comunicativa*).
-

Metodologia

Avaluació

L'avaluació consistirà en una pregunta teòrica d'abast general al voltant dels temes del curs.

Bibliografia

Arendt, H. (1993): La condición humana, Barcelona, Paidós.

Bárcena, F./Mèlich, J.C. (2000): La educación como acontecimiento ético. Natalidad, narración, hospitalidad, Barcelona, Paidós.

Benjamin, W. (1991): "El narrador", en Para una crítica de la violencia y otros ensayos, Madrid, Taurus.

Duch, L.I. (1997): La educación y la crisis de la modernidad, Barcelona, Paidós.

Foucault, M. (1995): La voluntad de saber, Madrid, Siglo XXI.

Heidegger, M. (2003): Ser y tiempo, Madrid, Trotta.

Horkheimer, M. (2002): Crítica de la razón instrumental, Madrid, Trotta

Husserl, E. (1992): Invitación a la fenomenología, Barcelona, Paidós.

Kafka, F. (1989): El proceso, Madrid, Cátedra.

Kafka, F. (1998): El castillo, Madrid, Cátedra.

Larrosa, J. (1996): La experiencia de la lectura. Ensayos sobre literatura y formación, Barcelona, Laertes.

Levi, P. (1995): Si esto es un hombre, Barcelona, Muchnik.

Levi, P. (1989): Los hundidos y los salvados, Barcelona, Muchnik.

Levinas, E. (1977): Totalidad e infinito. Ensayo sobre la exterioridad, Salamanca, Sígueme.

Levinas, E. (1993): El tiempo y el otro, Barcelona, Paidós,

Mèlich, J. C. (2002): Filosofía de la finitud, Barcelona, Herder.

Meirieu, P. (1998): Frankenstein educador, Barcelona, Laertes.

Musil, R. (1988): El hombre sin atributos, Barcelona, Seix Barral.

Ouaknin, M. A. (1998): El libro quemado. Filosofía del Talmud, Barcelona, Riopiedras.

Steiner, G. (1992): En el castillo de Barba Azul. Aproximación a un nuevo concepto de cultura, Barcelona, Gedisa.

Steiner, G. (1994): Lenguaje y silencio, Barcelona, Gedisa.

Steiner, G. (1998): Pasión intacta, Madrid, Siruela.

Steiner, G. (1992): Presencias reales, Barcelona, Destino.

Van Manen, M. (1999): El tacto en la enseñanza. El significado de la sensibilidad pedagógica, Barcelona, Paidós.

Van Manen, M. (1999): Los secretos de la infancia, Barcelona, Paidós.

Wiesel, E. (1986): La noche. El alba. El día, Barcelona, Muchnik.